SIMUNA RAAMATUKOGU

AVANDUSE VALLA KAJA

mai 2000 NR.5 (53)

310 AASTAT KATKUKÜLA-SIMUNA KOOLI

Tuginedes Eestimaa Provintsiaal Konsistooriumi, Eestimaa Rüütelkonna, Virumaa Koolikomisjoni ja Simuna koguduse materjalidele ning Eesti RAA fondi 1187 nimistule 2 on Katkuküla (Sookülа) – hilisem Simuna – esmakordselt mainitud 1690.aastal, kui Katkukülasse asutati kihelkonnakool. Õpetajaks oli kohalik köster Elias Reinhold. Kooli asutajaks oli pastor Schvieger, kes tuli Katkukülasse 1674.a.

1698.a. visitatsioonis märgitakse laste h[illegible] lugemisoskust. 1754.a. mainitakse köster Andreas Jecki, kes on ka koolmeister olnud ja veel sel talvel 10 last õpetanud, kes on hea lugemise põhja saanud.

Jecki järglasena tuuakse Otto Stein.

1786.aasta paiku jääb kool mõneks ajaks seisma, kuid samal ajal loodi kihelkonda 11 uut külakooli – Kissa, Käru, Muuga, Paasvere, Padu, Rahkla, Rakke, Salla, Salutaguse, Selli, Tammiku. Veidi hiljem samal aastal loodi veel 4 kooli – Hirla, Koila, Kurtna, Sootiigi.

1834.a. algas tuntud koolimehe Villem Normani (1812-1906) tegevus.Ametliku kinnituse sai kool uuesti 1836.a. ja töötas pidevalt 52 aastat, lõpetades tegevuse 1886.a. Normani koolist kujunes oma aja kohta suurkool, kuhu tuli õpilasi lähedalt ja kaugelt. Siin sai täiendava hariduse 5[illegible]õpilast, kellest 99 sai koolmeistriks, 6 köstriks, 2 mõisaomanikuks, 2 tohtriks, 1 pastoriks jne. Normani eestvedamisel loodi veel 6 külakooli – Avanduse, Edru, Mõisamaa, Nadalama, Rohu, Venevere. Seega oli kihelkonnas 22 kooli. Norman oli ka kirjamees ja õpikute autor. Temale kuulub ka 1832.a. Simunas esimese talurahva laulukoori loomise au. Normani õhutusel tegutsesid kõikides kihelkonna koolides laulukoorid ja tema algatusel sai teoks laste laulupidu 1873.a. 2.juulil Orguse metsas. Villem Norman suri 1906.a. ja on maetud Simuna kiriku surnuaiale.

Huvitav on kooli õpilaste hindamissüsteem 1880.a. paiku. Kasutati nii sõnadega välja kirjutatud kui numbritega märgitud hindeid.

Hindamise skaala

1. Vaevane ehk 0 (1)
2. Puudulik ehk 1 (1)
3. Keskmine ehk 1 (2)
4. Keskmine ehk 1 ½ (2)
5. Võib rahul olla ehk 2 (2)
6. Kaunis hea ehk 2 ½ (3)
7. Läheb korda ehk 3 (3)
8. Hea ehk 3 ½ (4)
9. Õige hea ehk 4 (4)
10. Väga hea ehk 5 (5)

Uus etapp Simuna hariduselus algas 1906.a., kui Simuna Noorsoo Kasvatuse Selts avas oma kõrgema kooli Mihkel Leesmanni majas. Kooli juhatajaks tuli Juhan Juksar ja kool alustas tööd 47 vallakooli lõpetanuga. Selle kooli lõpetanu võis töötada vallakooli õpetajana või vallakirjutajana ning valdas vene ja saksa keelt. Noorsoo Kasvatuse Selts alustas oma maja ehitamist 1908.aastal ja sellest ajast alates on koolil oma maja ning kool on pidevalt töötanud. (Praeguseks on Noorsoo Kasvatuse Seltsimaja varisemisohtlikus olukorras ja poisid käivad tööõpetuse tundides Rakke Gümnaasiumis).

1918.a. oli koolis 175 õpilast ja 1920.a. jäi kool Haridusseltsi alluvusse.

1931.a. avas selts oma rahvamaja, mis avardas tunduvalt kooli võimalusi, kuna seni oli koolimaja ka rahvamajaks olnud. 1944.a. aga rahvamaja põles ning taas kasutati rahvamajana koolimaja saali 3.korrusel (hilisem kooli võimla).

1940.aastast hakkas kooli elus uus ja mitmeti segane periood, mis kestab 1988.aastani. Sellesse aega jäävad sõda 1941-1944, stagnatsiooniaeg, mitmete reformide, sealhulgas ka koolireformi ja protsentomaania periood.

1965.a. valmib kooli juurdeehitus 8 klassiruumiga, mis annab võimaluse aineklasside sisseseadmiseks ja õpetajate töötingimuste parandamiseks.

1986.a. tulevad kooli juurde 6.a. lapsed ja moodustavad 0.klassi.

1988/89 õ.a. muutub kool 9-klassiliseks kooliks, minnakse üle viiepäevasele töönädalale.

1990.aastast on koolil sõprussuhted Soome Pori linna Kuninkaanhaan Ylaaste kooliga ning vastastikku käiakse üksteisel külas. Tänavu tähistatakse 10.aastast juubelit.

1990.a. alustati kooli juurdeehituse projekteerimist. 12.aprillil 1997.a. avati pidulikult juurdeehituse esimene osa, kus on söökla koos abiruumidega, õpetajate tuba ja direktori kabinet, algklasside ruumid, arvutiklass ja 4 klassiruumi.

22.juunil 1998.a. avati spordihoone, kus on täismõõtmetes võimla, jõusaal, riietus-ja duširuumid, kaks sauna, riietusruumid; samas hoones sai koha ka muusikaklass. Siinkohal võiks mainida, et Norra sõprusvald Valle andis spordihoone tarbeks 100 000 NOK. Pool summast tuli Valle vallalt, poole andis Norra Välisministeerium. Selle summa eest muretseti võimlasse korv-ja võrkpalli- ning tennisekonstruktsioonid, samuti jõusaali sisustus. Võimlale on sponsoriks olnud ka OÜ Artiston.

Kooli on aastate jooksul toetanud ka kohalikud firmad – Oü Karuvälja, OÜ Ivax, AS Liaan, AS Guma, OÜ Remox, K&G Saarelt ning Jaan Kiisa talu.

Koolile ja võimlale kavandas kleepsud kooli vilistlane Helari Sirelpuu, kes lõpetab Rakvere Gümnaasiumi kunstiklassi. Tema kujundatud on ka kooli aastapäeva kutsed.

Aegade jooksul on mitmel korral muudetud ka kooli nime. 1991/92. õppeaastast kannab kool Simuna Põhikooli nime.

1690-1999 on kooli direktorina töötanud 24 inimest. Alates 2000 aastast on direktoriks Anton Leichter.

Õpilaste arv viimase 20 aasta jooksul on kõikunud 98 (1981/82. õa) 163 (1989/90.õa) õpilaseni. 1999/2000 õppeaastal õpib Simuna Põhikoolis 138 õpilast. Väga paljud lõpetajaist on edukalt õppinud nii gümnaasiumides kui kõrgkoolides ning töötavad nii meie vabariigis kui välismaal.

SIMUNA KOOL – 310
MINEVIKUST

1944/45.õppeaasta

1943/44. õppeaasta kevadtalvest kuni okupatsiooniaja lõpuni olid saksa sõjaväe osad majutatud koolimajja. Ainult osa ruume olid vabad koolitöö tarvis. 1944.a. septembris lähenes Punaarmee Simunale. Selle tõttu lahkusid saksa sõjaväe osad Simunast. Kartes kohapeal lahinguid, lahkus suurem osa kohapealsetest elanikest Simunast. Nõnda jäid asutised valveta, nende hulgas ka koolimaja. Tegelikult sakslased ei osutanud aga vastupanu ja Punaarmee marssis sisse 20.sept. 1944. ilma lahinguta. Nähes, et lahinguid ei tule, tulid kõrvaleläinud inimesed kodudesse tagasi. Selle aja sees olid aga kodud ja asutised rüüstatud teadmata kelle poolt. Nõnda on olnud koolimajas kõik õppevahendid ja raamatud kappidest välja võetud ja segipaisatult põrandale loobitud. Osa paremaid asju aga oli ära viidud, nagu mikroskoop, kaks õmblusmasinat j.p.t.

Sissemarssinud Punaarmee oli tahtnud koolimajja paigutada oma üksusi. Sel otstarbel oli koolimajas põrandalolev praht koos sinna sattunud väärtuslike õppevahenditega oskamatute koristajate poolt viidud puukuuri, kust hiljem õpetajad üles otsisid tarvitamiskõlblikud esemed. Punaarmee siiski koolimajja ei asunud peale väikese telefoniliiniparandajate üksuse lühikeseks ajaks.

Koolimaja vajas koolitöö alguseks palju remonti, sest oli lõhutud palju uksi, aknaid ja palju teisi vähemaid asju. Koolimaja ümbrus oli täis kõiksugu mahajäänud prahti sõjaajast. /---/

Teadaandeis öeldi, et ühist koolitöö alguse tähtpäeva ei ole, sest mõnes kohas on koolimajad säärases olukorras, et kool ei saa niipea alata. Kuid kus vähegi võimalik, peab kool algama 1.nov.1944, kus see aga võimalik, võib alata ennem.

Simuna m./t. keskkoolis algas töö 1.nov.1944 seitsme klassilisena seitsme klassikomplektiga. Õppejõude koos juhatajaga oli üheksa.

Endine koolijuhataja ei ilmunud tagasi nõukogude korra maksmahakkamisel ja uueks juhatajaks määrati Karl Oitmaa alates 1.okt.1944. /---/ Õpilasi astus sügisel kooli 173, kevadel aga oli veel 165./---/

1947/48. õppeaasta

Kool töötas 7 klassiga 10 komplektis, kusjuures I, II ja V klass töötas paralleelklassidena. Õpilasi oli 122 poissi ja 128 tüdrukut, kokku 250 õpilast. /---/

Uudsena tuli tarvitusele õpilase hindepäevik, mis käis kodu ja kooli vahet. Sinna tuli sisse kanda kõik õpilase hinded ja märkused, samuti õpilase puudumise põhjused, iga päev tunnid ja kodused ülesanded. Klassijuhataja ja lapsevanem kirjutasid oma allkirjad sinna selle kontrollimisel./---/

Tähtsamateks probleemideks on kogu õppeaasta jooksul 1) õppeedukuse tõstmise küsimus, 2) Õpilaste koolikohustuse täitmise küsimus, mis seoses esimese punktiga, 3) küttepuude vähesus. Õppeedukust hoidsid madalal õpikute puudumine, mõned neist ilmusid hilja, mõned ei ilmunudki õppeaasta jooksul ja jalatsite puudus, mis põhjustas lapsi koolist puuduma, ka puudusid lapsed tihti kodus tööloleku pärast. Ka tekitas omajagu raskusi 10 päevane kooli seisak sarlakihaiguse tõttu. Kava suudeti siiski läbi võtta ja normaalse õppeedukusega lapsed lõpetasid klassikursuse./---/

Pioneere oli 52, oktoobrilapsi 30, komnoori 3, Punase Risti liikmeid 79, kehakultuurikollektiivi liikmeid 55, näiteringi liikmeid 25.

Õpetajad ja suuremad õpilased võtsid osa metsatöödest hoogtöö päevadel. Koolile varusid õpetajad ja õpilased kütet 20 m^3. /---/

1956./57. õppeaasta

Õppeaasta jooksul suudeti koolis luua korralik õppetöökoda käsitöö õpetaja K.Oitmaa initsiatiivil. Võrreldes eelmise aastaga muutus käsitöö õpilastele armastatumaks õppeaineks. Ka suudeti varuda puitmaterjal, millest jätkub mitmeks aastaks.

Suurema üritusena toimus kooli 50.aastapäeva pühitsemine 9.juunil, mis oli ühtlasi ühendatud ka kooli lõpetajate peoga.

Kooli asutajate kalmudele pärgade asetamisest võttis osa palju külastajaid. Haudadel mängis Simuna Rahvamaja puhkpilli orkester. Peol esitati väga palju ettekandeid, mis enamikus võeti külastajate poolt vastu soojalt.

Peo ettevalmistamine ja läbiviimine liitis kooli kollektiivi tugevamini, kui kunagi varem.

Pidustustele oli tulnud palju rahvast (müüdi 375 pääset, peale selle veel aukülalised), palju oli õnnitlusi ja tervitusi telegrammidena ja kirjadena. Sellist suurt rahvahulka ei olnud kooli saal veel mahutanud. Kuna ilm oli palav, siis muutus saal peagi võrdseks saunaga.

Peokülalistena tuleks märkida kooli teist juhatajat sm. Meri (endine Murdengof), kes nüüd elab Pärnus, on helilooja, ühtlasi jättis ta ka koolile autori pühendusega helitööd. Edasi kooli I lennu lõpetajat sm.Ustavi (nüüd pensionäär), endist lõpetajat, nüüdset TPI õppejõudu sm.Arro`t, "Võitluse" kolhoosi esimeest sm.Langot, kooli endist lõpetajat ja endist direktorit sm.Parmu ja palju teisi.

Elanikkond soovitas esitada õpitud kava veel kord, kuna paljud ei saanud seda jälgida, kuid kahjuks jäi see läbi viimata. /---/

Alates sellest õppeaastast on kooli fotod albumis.

1958/59.õppeaasta

Palju uut tõi see õppeaasta koolide ellu. Avaldati valitsuse määrus koolide reorganiseerimisest ja elule lähendamisest.

Selle järgi järgnevast õppeaastast alates toimub töö koolides seotult praktilise tööga, õpetus muutub elulähedasemaks ja koolid kujundatakse järkjärgult ümber. Meie kool pidi muutuma I astme kooliks, see on 8.aastaseks kooliks. Töö kõikides koolides hakkab toimuma ka uute programmide alusel. Uued programmid on aga lihtsustatud, elulähedasemad. /---/

Suureks ürituseks oli meie kooli õppekatseaia ümberkorraldamine. See oli raske ja keeruline ülesanne, aga meie kollektiiv tuli katseaiajuhataja õpetaja Pärnamäe juhtimisel tuli sellega hästi toime. Selle tulemusena tunnistati meie kooli katseaed parimaks rajoonis, eriti kenaks peetakse meie kooli kiviktaimlat. /---/

Kevadel ja talvel korraldati traditsioonilised peod. Traditsiooniks on saanud meie koolis ka esimese koolipäeva ja mitmesuguste teiste tähtpäevade pühitsemine. Palju korraldati õpilastele koolis mitmesuguseid üritusi, kultuurhommikuid jm. Pidevalt tegutsevad ka klassivälised ringid – kirjandusring, spordikollektiiv, Punane Rist, ALMAVÜ. Koolis töötab ka lastekoor, mudilaskoor ja veel – pilliorkester. Rahvamaja juhataja sm. Eduard Rattasepp lõi poistest ka puhkpilliorkestri.

Simuna Mittetäieliku Keskkooli kroonika-raamatut 1944/45 õa – 1958/1959.õa. sirvis ja tsiteeris Kai Tamm

SIMUNA KOOL - 310
TÄNASESSE

Simuna Põhikoolis töötab praegu 15 õpetajat:

Anton Leichter	direktor	Krista Ustav	eesti keel ja kirjandus
Lehte Sirelpuu	õppealajuhataja	Maie Ojasaar	keemia, tüdrukute tööõpetus, ajalugu
Kaja Põldmaa	algklassid	Elle Alber	geograafia, bioloogia, kunstiõpetus, terviseõpetus
Siiri Hiiesalu	algklassid	Hillar Kasu	kehaline kasvatus
Aire Kundla	algklassid	Ludmilla Porgasaar	matemaatika
Eda Veskilt	algklassid	Merike Toming	matemaatika, füüsika, arvutiõpetus
Eve Põldmaa	muusikaõpetaja	Liina Saar	inglise keel
Olga Haiba	vene keel, huvijuht		

MIKS MULLE MEELDIB VÕI EI MEELDI KÄIA SIMUNA KOOLIS?

Mulle meeldib käia koolis seepärast, et saab targemaks. Mulle ei meeldi, et poisid lollitavad. Mulle meeldib kehalise kasvatuse tunnis joosta ja rahvastepalli mängida. Laulda on ka tore. Lugemine ja kirjutamine teeb mind targemaks.

Kristjan Kaasik 2.kl.

Mulle meeldib käia Simuna koolis sellepärast, et siin on palju asuguseid üritusi. Mul on siin koolis ka asju, mis mulle ei meeldi. Näiteks see, et on siin lapsi, kes ei kuula õpetaja sõna, lollitavad ja teevad muid pahandusi. Ma olen käinud oma klassi ja 1.klassiga ekskursioonil Tallinnas. Mulle meeldivad kõige rohkem tunnid, milles saab targemaks.

Julia Kallaste 2.kl.

Mulle meeldib Simuna koolis käia sellepärast, et siin on tore ja lõbus. Mul on siin palju sõpru. Tahan saada targaks ja tubliks meheks!

Martin Saar 3.kl.

Mulle meeldib käia Simuna koolis sellepärast, et meil on väike ja hubane kool. Me tunneme kõik üksteist ja saame omavahel hästi läbi. Õpetajad ka on sõbralikud ja abivalmis.
Kõige rohkem meeldib mulle Simuna koolis see, et meil on nii palju lapsi, kes tegelevad spordiga. Trennis on alati hulk aktiivseid lapsi, kes meelsasti mängivad sõpradega korvpalli. Meil on mõnus korvpallivõistkond, peamiselt kaheksandikud. Kool on meile võimaldanud tihti võistlustel käia. Ja seal oleme võitnud ka. Meie koolis on alati huvitavaid üritusi, millest võib osa võtta. See on kooli üks suuremaid plusse.
Mahju on mõelda, et aasta pärast pean siit lahkuma ja minema võõrasse suurde kooli.

Juta Kiisk 8.kl.

Mulle ei meeldi käia, sest mulle ei meeldi istuda koolis terve päev ja õppida.
Meeldib, et saab sõpradega kokku, sporti teha, korvpalli mängida. Saab käia ekskursioonil ja mujal, näiteks teatris. Vahel on koolis huvitavad üritused, millest osa võtta.
Kool muidu on normaalne ja küllaltki korras.
Õpetajad ei meeldi, osad, sest on ranged. Kaasõpilased mõned küll ei meeldi, sest käituvad halvalt.

Ats Kruusamägi 8.kl.

Mulle meeldib siin koolis käia, sest siin on toredad inimesed ja õpetajad ka. Mulle ei meeldi siin koolis käia, sest buss ei vii meid koju.

Taivo Lainemaa 5.kl.

Käru kool on väike ja seal sõltus kõik üksteisest. Simuna koolis õpin ma ka iseseisvust. Siin on toredad õpilased ja õpetajad. On palju spordi- ja meelelahutusvõimalusi. Palju on erinevaid võistlusi, kus saab end proovile panna. Tunde on päevas kõige rohkem seitse. See on hea, et me end ei väsita. Vahetund on parajalt pikk ja toit on maitsev. Õpetajad ja õpilased on vastutulelikud. Koolimaja on mugav ja suur. Õppida ei ole raske, selleks tuleb vaid vaeva näha. Ei tasu kooli vihata, kuna oled halb õpilane.
Mulle meeldib Simuna kool väga ja olen õnnelik, et õpin siin.

Kristi Ramot 5.kl.

Koolis on head sõbrad ja toredad kaaslased. Siin on head õppimis- ja sportimistingimused.

Maret Alber 7.kl.

Mulle meeldib väga käia koolis, sest ma tahan targaks saada, ja siin on minu sõbrad. Simuna koolis on veel sellepärast hea, et kõik õpetajad on siin väga lahked. Meil on väga tore klass! Koolis on ainult üks asi, mis mulle ei meeldi – see on norimine. Aga kui see ära jätta, on siin väga lõbus!
Ma arvan, et mul on vedanud, et käin Simuna Põhikoolis.

Marit Sirgmets 3.kl.

Minule meeldib väga käia Simuna Põhikoolis. Siin on üritused, õpetajad ja veel paljud asjad head. Kool on puhas ja korras. Õpetajad seletavad kõik korralikult ära, mida tuleb teha. Saal on hea suur. Sööklas on toidud head ja maitsvad. Muud ma ei oska midagi lisada. See kool meeldib mulle väga.

Grete Karmaz 4.kl.

Simuna koolis on head õpetajad. Koolis tehakse vägevaid üritusi. Aga selle juures on halb see, et info ei jõua meieni. Koolis on ka spordihoone. Mulle meeldib väga sportida. Saal on väga suur ja ilus. Koolis on vana maja ja uus maja. Mulle meeldib vanas majas see, et seal on talvel väga soe, sellepärast, et seal köetakse puudega. Uues majas köetakse aga elektriga. Koolis arvestatakse ka seda, kui ma olin võistlustel ja mul oli õppimata. See on hea. Koolis võiks natuke rohkem huvialaringe olla. Mina tahaksin tantsuringi. Võiks ka varem süüa saada. Kõht läheb kole ruttu tühjaks. Söögid on väga head. Mulle meeldib koolis käia veel sellepärast, et ma näen sõpru. Ja ma käin heasid hindeid saamas.

Karlis Karm 4.kl.

Mulle meeldib, et saab sõpradega koos olla ja õpetajad on toredad.

Mikk Talja 7.kl.

Uus direktor, lahedad õpsid ja palju häid sõpru. Uus spordihoone ja head sportimisvõimalused. Õpetajad on vastutulelikud. Koolis on lahe olla. Mõned inimesed solvavad, on üleolevad.

Aime Alber 6.kl.

Mulle meeldib kunsti tund. Veel meeldib mulle kirjutamine ja meisterdamine. Mulle ei meeldi, kui lapsed karjuvad ja lärmavad. Mulle meeldib ekskursioonidel käia.

Priit Raimla 1.kl.

Mulle meeldib koolis käia. Mulle meeldivad minu sõbrad Kelly ja Virge. Mulle meeldivad minu klassikaaslased ja õpetaja Kaja. Koolis on kõik hea.

Mari-Ann Kundla 1.kl.